

Impregneren van muren en impact op vleermuisverblijfplaatsen

Notitie van de Zoogdierverseniging

Datum	19 oktober 2023
Projectnummer	2023.050
Projectnaam	Strippenkaart advisering Provincie Groningen
Opdrachtgever	Provincie Groningen
Onderdeel	Impregneren van muren en impact op vleermuisverblijfplaatsen
Auteur(s)	Erik Korsten, met input van Herman Limpens en Marcel Schillemans
Projectleider	Martin Epe
Documentnummer	N2023010 – versie 1.0
Deze notitie kan geciteerd worden als	E. Korsten, 2023. Impregneren van muren en impact op vleermuisverblijfplaatsen . Notitie N2023010 Zoogdierverseniging, Nijmegen

DISCLAIMER: Bovenstaande tekst is geformuleerd op basis van een specifieke vraag en kan daarmee niet zomaar gebruikt worden in een andere situatie. Het is dan ook niet toegestaan om delen van de tekst in een andere context te gebruiken of te verspreiden zonder toestemming vooraf van de Zoogdierverseniging.

1. Inleiding

De afdeling Vergunningverlening voor de Wet natuurbescherming en soortenbescherming van de Provincie Groningen stelde op 8 juni 2023 de vraag of het impregneren van gevels een effect kan hebben op verblijfplaatsen van vleermuizen, in het bijzonder een massa-winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Deze notitie geeft daarop een antwoord.

1.1 Aanleiding

Bij een flat in Groningen wil een VVE de muren impregneren. Voor het impregneren willen ze PREVOSIL SPECIAAL REUKARM gebruiken (zie informatie- en veiligheidsblad). Het product is reuk-arm.

Waarom impregneren:

- Voorkomt vorstschade waardoor er op lange termijn geen stenen vervangen dienen te worden (uitkappen of uitboren);
- Gevels worden minder snel vies van alg en mos-aangroei waardoor je de gevels minder vaak hoeft te reinigen;
- Ook dient het voor bescherming tegen slagregen. Dit komt ten goede van de spouw en eventuele isolatie wat daar achter zit.
- De spouw blijft droger waardoor schimmel in de woningen tot verleden tijd behoort. Een duurzame manier om de gevels, en wat er achter zit, te beschermen.

Hoe gaan het betrokken bedrijf te werk:

- Vooraf wordt de gevel gereinigd van algen, mossen en roetuitstoot. Dit gebeurt op gepaste hogedruk.
- Nadat de gevel droog genoeg is zullen ze PREVOSIL SPECIAAL REUKARM opbrengen middels lagedruk. (plantenspuit)
- Nadat de gevel is ingespoten bewerken ze hem na met een grote blokkwast.

Ze zullen er 2x bij langs gaan. Eerste keer voor de schoonmaak en de tweede keer om PREVOSIL aan te brengen. Van belang is dat ze de omgeving goed afdekken. Hier zal het dan alleen gaan om het grasveld wat onder de gevel zit.

Het mooiste moment om de gevels te impregneren is tussen 7.30 en 16.00 uur op een droge licht bewolkte dag. De werkzaamheden zijn gepland in september.

Ter plaatse is bekend dat er in ieder geval een massawinterverblijfplaats zit van gewone dwergvleermuis. Nu geven ze aan dat het middel 2-3 cm in de steen doordringt en niet verder. Aanwezige dieren zouden dus intern niet met het spul in aanraking komen.

1.2 Vraagstelling

In hoeverre kan PREVOSIL het interne microklimaat verstoren, of de vleermuizen anderszins schaden? En in hoeverre kan door impregneren in het algemeen deze verblijfplaats ongeschikt raken, waardoor dieren naar een andere verblijfplaats zullen trekken? Is er bij jullie iets bekend over impact van impregneren van muren? En wat denken jullie van de mogelijke effecten?

2. Samenvatting antwoord

Hoogwerker, geen steigers

De aanwezigheid van steigers kunnen in de kraamperiode, nazomerzwermperiode en de momenten waarop vleermuizen de winterverblijfplaatsen betreden en verlaten het gedrag van vleermuizen ernstig verstoren. Gebruik daarom voor het reinigen en impregneren van gevels een hoogwerker.

Hoge-drukreiniging

Vermijdt het onder hoge druk reinigen van de gevels in de ruime kraamperiode (1 mei – 1 augustus) en in de winterslaapperiode (1 november – 1 april). Bij hoge-drukreiniging in de andere perioden: vermijdt het onder hoge druk inspuiten in de open stootvoegen en andere openingen van het buitenspouwblad. Bij een oppervlak met een opening richt je de hogedrukreiniger in hoek van 30 graden.

Impregneren

Er kan niet worden uitgesloten dat bij contact/inslikken of inademing het impregneermiddel schadelijk is voor vleermuizen. Daarom dient dit voorkomen te worden door:

- Indien een kraamgroep aanwezig is: niet impregneren in de ruime kraamperiode (1 mei – 1 augustus). Bij een massawinterverblijfplaats: niet impregneren in de ruime winterslaapperiode: 1 november – 1 april.
- Alle openingen die toegang geven tot de spouw of andere verblijfplaatsen direct voor het impregneren van een geveldeel afsluiten met expansieband. Direct na het impregneren deze expansieband weer verwijderen. Openingen in het buitenspouwblad mogen alleen overdag, tussen twee uur na zonsopkomst en twee uur voor zonsondergang zijn afgesloten.
- Als impregneermiddel binnen zes uur droogt, dan mag er in de ochtend tot 12:00 u worden geïmpregneerd. De gevel is dan voor zonsondergang weer droog. Bij een risico dat bij uitvliegen, nazomerzwermen en invliegen het impregneermiddel nog niet is gedroogd, mag de gevel alleen worden geïmpregneerd als zeker is dat er geen vleermuizen aanwezig zijn. Dit vraagt om extra controles op aan-/afwezigheid van dieren en eventueel het buitensluiten van vleermuizen. Voor buitensluiten en impregneren is de periode van 10 september tot 15 oktober *de minst ongeschikte* periode.

3. Toelichting

Het impregneren van buitenmuren is een nog sterk onderbelichte activiteit binnen het scala van ingrepen in het kader van het verduurzamen van woningen. We zien maar zelden dat deze ingreep bij na-isolatie en renovatieprojecten onderwerp is van de toetsing aan de Wet Natuurbescherming. Tegelijkertijd hebben we uit de praktijk geen concrete voorbeelden van het effect dat het impregneren van buitenmuren heeft op in de spouwmuur aanwezige vleermuizen¹. We kunnen daardoor niet alle vragen van een eenduidig antwoord voorzien, maar kunnen op basis van de eigenschappen van het impregneermiddel en de uit te voeren werkzaamheden, wel aangeven welke negatieve effecten we voorzien en welke maatregelen nodig zijn om deze zoveel als mogelijk te beperken.

De vraag gaat specifiek over een massawinterverblijfplaats. We hebben er voor de volledigheid voor gekozen om het antwoord ook voor kraamverblijfplaatsen op te schrijven.

Daarbij zien we de ruime kraamtijd (1 mei – 1 augustus) en de ruime winterslaaptijd (1 november – 1 april) van dwergvleermuizen als de meest kwetsbare perioden vanwege de groepsvorming, de aanwezigheid van jongen en de langdurige winterslaap.

De paartijd (15 augustus – 15 oktober) en de nazomerzwermperiode (piek 15 augustus – 15 september) zien we als een minder kwetsbare periode, omdat er dan minder dieren aanwezig zijn en de dieren dagelijks actief zijn en daardoor makkelijker op verstoring kunnen reageren. In de nazomerzwermperiode komen er veel meer dwergvleermuizen een gebouw 's nachts verkennen, dan er daadwerkelijk ook overdag verblijven. Indien er andere soorten en functies worden aangetroffen kunnen ook andere kwetsbare perioden van kracht zijn.

3.1. Verandering van het microklimaat door na-isolatie en impregneren van de buitengevel

We kennen geen voorbeelden waarin bij het impregneren van de buitengevel het effect op het microklimaat van verblijfplaatsen in de spouw is onderzocht. Maar we kunnen op basis van het doel van het impregneren – voorkomen dat er vocht in de buitenmuur trekt – wel een inschatting geven van het effect dat het op het microklimaat kan hebben. Daarbij is het ook belangrijk om een van de redenen mee te nemen waarom impregneren van de buitenmuur bij na-isolatie zo belangrijk is: namelijk om vorstschade aan de het buitenspouwblad te voorkomen².

a. Temperaturen onder 0 graden Celsius

De buitengevels van gebouwen worden in Nederland in toenemende mate geïmpregneerd, voornamelijk nadat er na-isolatie heeft plaatsgevonden. Zoals na het inspuiten van isolatiemateriaal in de spouw, het vervangen van de isolatieplaten in de spouw, of het aanbrengen van

¹ Er is ons één casus bekend, maar daarvan zijn erg weinig details bekend. Het massawinterverblijf in de Inktpot in Utrecht is ontdekt bij het impregneren van de buitengevels met een middel op petroleumbasis. Daarbij werd overmatig veel van dit middel gebruikt (het liep onder uit de spouwmuuropeningen) en werden grote aantallen dode en verzwakte vleermuizen aangetroffen. Het is vermoedelijk gebeurd in de jaren 60 of 70 van de vorige eeuw, want een deel van dieren is opgevangen in de werkruimten van de vleermuisonderzoekers Van Heerdt en Sluiter bij de Rijksuniversiteit Utrecht (mondelinge mededelingen Herman Limpens en Peter Lina).

² een spouwmuur bestaat van buiten naar binnen uit: het buitenspouwblad (de buitengevel), de spouwruimte, en het binnenspouwblad (de binnenmuur).

isolatiemateriaal aan de binnenzijde van de woning. Doordat er door de verbeterde isolatie er geen of veel minder warmteverlies (of warmteoverdracht) vanuit de woning naar de spouw plaatsvindt, hebben buitentemperaturen veel meer invloed op het buitenspouwblad en de spouwruijnte. Er is dan een grotere kans dat het buitenspouwblad bij vorst bevroest. Wanneer de stenen van het buitenspouwblad vocht bevatten, zet dit door de vorst uit en is er een groot risico op het ontstaan van barsten en scheuren. Het impregneren van de buitengevel heeft dan als doel dat deze veel droger blijft en er bij vorst geen barsten en scheuren ontstaan.

Wanneer door de aangebrachte na-isolatie er een grotere kans is dat bij vorst het buitenspouwblad bevroest, dan is er ook een grotere kans dat het microklimaat van de spouwruijnte drastisch veranderd. Bij vorst kan dan ook de temperatuur in de spouwruijnte tot onder 0 graden Celsius dalen. Hetzelfde geldt dan voor in het buitenspouwblad ingebouwde vleermuiskasten, voor in de spouw ingebouwde vleermuiskasten, en voor een in de spouw opengelaten ruijnte voor vleermuizen.

Dat betekent dat de *noodzaak tot impregneren van het buitenspouwblad een indicatie is van het mogelijk ongeschikt worden van de spouwruijnte en eventueel ingebouwde vleermuisvoorzieningen voor de functie van massawinterverblijfplaats*. Mogelijk is deze effect-analyse in de voorgelegde casus al een gepasseerd station en kun je nu alleen nog naar het effect van het impregneren zelf kijken, maar het is wel van belang dit te beseffen. Voor het mitigeren van massawinterverblijfplaatsen benadrukken we in een gebouw te zoeken naar het creëren van ruijntes waarin vleermuizen zowel dieper in een gebouw (bij vorst) als meer oppervlakkig kunnen wegkruipen (bij mild weer), en zonder te vliegen tussen deze ruijntes kunnen verhuizen.

Van een temperatuurschema in een na-geïsoleerde spouw heb ik geen illustratie, maar in de bijlage is een aantal afbeeldingen uit onze mitigatiecursus bijgevoegd, waarin te zien is hoe de temperatuurverdeling is in een luchtsouw, in een gedeeltelijke luchtsouw en in een volledig geïsoleerde spouw. Het is niet moeilijk om te zien dat bij -10 graden Celsius buiten, de buitengevel bevroest en de temperatuur in de luchtsouw tot onder 0 graden Celsius kan dalen. Vandaar de noodzaak tot het impregneren van de buitengevel.

We verwachten ook dat een droger buitenspouwblad sneller zal opwarmen en afkoelen dan een vochtiger buitenspouwblad, omdat de bufferende werking van vocht is verdwenen. We hebben geen kennis van in welke mate die verandering zal optreden.

b. Dalende luchtvochtigheid

Het impregneren van de buitengevel heeft met betrekking tot de vochthuishouding twee doelen:

- i. Er kan geen regenwater of vocht uit de lucht in het buitenspouwblad trekken, waardoor er bij het bevrozen van het buitenspouwblad een veel kleiner risico is op barsten en scheuren.
- ii. Bij slagregen blijft het buitenspouwblad droog, wat ook beter is voor het isolatiemateriaal in de spouw.

Als het buitenspouwblad droger blijft, verwachten we dat ook de luchtvochtigheid in de spouw zal afnemen. Via open stootvoegen en vanuit de fundering zal er nog wel vochtige lucht binnen kunnen komen, maar onvoldoende om die luchtvochtigheid op peil te houden.

Helaas is er nog weinig onderzoek gedaan naar de luchtvochtigheid van spouwmuren of naar de luchtvochtigheid van de omstandigheden waarin vleermuizen in spouwmuren verblijven. We verwachten dat in de zomer – wanneer vleermuizen vaak warme plekken in spouwmuren en in daken

opzoeken, dat de luchtvochtigheid van die verblijfplaatsen relatief laag zal zijn. We weten ook dat de aanwezigheid van actieve vleermuizen de luchtvochtigheid in een verblijfplaats kan doen toenemen (ademen, vochtverlies door de huid, urineren). Omdat vleermuizen in het actieve seizoen ook dagelijks gaan drinken, verwachten we niet dat een daling van de luchtvochtigheid in de zomersituatie een sterk negatief effect zal hebben.

Voor de situatie in de winter, en in dit geval voor een massawinterverblijf kan een daling van de luchtvochtigheid in de spouw wel een effect hebben. Doordat vleermuizen dan minder actief zijn en niet (vaak) kunnen drinken, is er een groter risico op uitdroging. Doordat er nog zo weinig onderzoek is gedaan naar luchtvochtigheid in verblijfplaatsen in spouwmuren kunnen we helaas geen harde uitspraken doen over de mate waarin dat effect zal optreden. We weten dat gewone dwergvleermuizen in iets minder vochtige verblijfplaatsen kunnen overwinteren dan de vleermuissoorten die we in hele vochtige ondergrondse ruimten overwinteren. Daar staat tegenover dat dwergvleermuizen ook vaker in de winter actief zijn en daardoor in een warmere winterperiode ook makkelijker kunnen gaan drinken. Of dat actieve drinken voor gewone dwergvleermuizen voldoende is om een daling van de luchtvochtigheid in een winterverblijfplaats te compenseren is onbekend. In de winter vaker moeten gaan drinken betekent ook een groter gebruik van de vetreserves, die nodig zijn om de winter door te komen.

Samengevat: wanneer buitengevels geïmpregneerd worden omdat door na-isolatie het buitenspouwblad vaker kan bevriezen, en ook vorst kan optreden in de spouwruijnte zelf, dan is door die na-isolatie zelf de spouwruijnte, of in de spouw of de buitengevel ingebouwde vleermuiskasten, al ongeschikt geworden voor vleermuizen. Of dat in deze casus ook het geval is kunnen we niet zeggen, maar vanuit het voorzorgsprincipe waarschuwen we voor dit effect. Berekening van de temperatuur in het buitenspouwblad, de spouwruijnte en het binnenspouwblad, bij verschillende binnen- en buitentemperaturen kunnen daarover duidelijkheid geven.

Aangezien het impregneren ook als effect heeft dat de luchtvochtigheid in de spouwruijnte zal dalen (zie 1.1: *“De spouw blijft droger waardoor schimmel in de woningen tot verleden tijd behoort.”*) is er een risico dat het microklimaat van de spouw ook op dat vlak ongeschikter wordt voor overwinterende vleermuizen.

3.2. Effect van het impregneermiddel op vleermuizen

Er is bij ons geen onderzoek bekend waarin het effect van dit specifieke impregneermiddel op vleermuizen is onderzocht. Aan de hand van de ingrediënten en de waarschuwingen op het veiligheidsblad kunnen we echter wel herleiden welke risico's er kunnen zijn wanneer vleermuizen met dit middel in contact komen. De identificatienummers REACH #: 01-2119457273-39, EG: 918-481-9, Index: 649-327-00-6 in rubriek 3 (sectie 3.2) geven aan dat het gaat om een impregneermiddel op petroleumbasis³.

Als we naar het bijgesloten veiligheidsblad kijken dan zien we dat het middel voor mensen wordt geklasseerd als *“gevaarlijk”* met een aantal waarschuwingen:

³ Zie de als bijlage meegestuurde PDF en <https://echa.europa.eu/nl/registration-dossier/-/registered-dossier/14975>.

- a. Het is gevaarlijk als de stof bij inslikken in de luchtwegen terecht komt. Wanneer dat toch gebeurt dient *onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM of een arts* geraadpleegd te worden, en mag er *GEEN braken* opgewekt worden;
- b. EUH066 - *Herhaalde blootstelling kan een droge of een gebarsten huid veroorzaken;*
- c. *Rubriek 4: eerste-hulpmiddelen:*
 - i. Bij oogcontact: *Spoel de ogen onmiddellijk met ruime hoeveelheden water, waarbij u de boven- en onderoogleden zo nu en dan oplicht;*
 - ii. Inademing: *Het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt. Als de patiënt niet ademt, onregelmatig ademt, of als zich een ademhalingsstilstand voordoet, dient kunstmatige beademing of zuurstof te worden toegediend door getraind personeel. Dit kan gevaarlijk zijn voor degene die mond-op-mondbeademing toepast. Roep medische hulp in wanneer schadelijke effecten voor de gezondheid aanhouden of ernstig zijn;*
 - iii. Verderop staat bij "*accidenteel vrijkomen*" - *rubriek 6: Vermijd inademen van damp of nevel. Zorg voor voldoende ventilatie.* Bij hantering staan waarschuwingen over contact met huid, met ogen en bij inademing.

Het middel is dus bij contact, inslikken of inademing schadelijk voor mensen. Omdat er ten aanzien van vleermuizen geen onderzoeken naar de effecten van dit middel of soortgelijke middelen bekend zijn hanteren we een voorzorgsprincipe. We kunnen niet uitsluiten dat het middel ook voor vleermuizen schadelijk is.

Als bij het impregneren van de gevel de vloeistof via open stootvoegen, dilatatievoegen of andere openingen in de spouw terecht komt, is het niet ondenkbaar dat vleermuizen ermee in aanraking komen. Afhankelijk van de situatie is de spouw een weinig geventileerde ruimte, dus dampen in de spouw kunnen zeker een probleem vormen. Wanneer de vloeistof op vleermuizen in de spouw terecht komt kan het een schade aan de huid veroorzaken en er is een risico dat het middel via de dunne en bloedvatrijke vlieghuid ook in het lichaam wordt opgenomen. Wanneer aangebracht impregneermiddel op het tijdstip van uitvliegen en invliegen op de buitengevel, en in de in- en uitvliegopeningen, nog niet gedroogd is, komen vleermuizen er mee in aanraking. Vleermuizen poetsen zichzelf dagelijks (krabben en likken). Contact met hun huid en haren betekent ook een risico op inname van het middel via de mond.

Bij het impregneren van de gevels dient daarom voorkomen te worden dat de vleermuizen in aanraking komen met het impregneermiddel. We stellen daarbij de volgende maatregelen voor:

1. In kaart brengen van de openingen die daartoe risico geven. Zoals:
 - a. kieren onder de dakpannen en/of daklijst;
 - b. open stootvoegen en soortgelijke ventilatievoegen;
 - c. dilatatievoegen;
 - d. kieren bij kozijnen en onder vensterbanken.
 Alle uitvoerders van het impregneren moeten op de hoogte zijn van waarop zij moeten letten.
2. Bij aanbrengen van impregneermiddel (spuiten onder lage druk) voorkomen dat er impregneermiddel in deze openingen komt. Dit gaat het best door openingen direct voor het opspuiten van impregneermiddel tijdelijk af te sluiten met expansieband en dit direct na het opspuiten weer te verwijderen. Openingen in het buitenspouwblad mogen alleen overdag, tussen een twee uur na zonsopkomst en twee uur voor zonsondergang zijn afgesloten. Dieren moeten 's avonds weer ongehinderd in en uit kunnen vliegen.
3. In het kader van het voorzorgsprincipe: indien een kraamgroep aanwezig is niet impregneren in de ruime kraamperiode (1 mei – 1 augustus). Bij een massawinterverblijfplaats niet impregneren

in de ruime winterslaaperperiode: 1 november – 1 april.

In beide gevallen kunnen er grote groepen dieren aanwezig zijn die bij verstoring niet makkelijk kunnen vluchten, doordat er jongen aanwezig zijn of doordat dieren diep in winterslaap zijn.

We hebben geen informatie over hoe snel het impregneermiddel droogt. *Als het middel binnen 6 uur kan drogen* bevelen we aan om alleen in de ochtend, vanaf twee uur na zonsopkomst, tot uiterlijk 12 uur 's middags het impregneermiddel op te spuiten. Het is dan droog voordat dieren gaan uitvliegen. *Als het droger langer duurt dan 6 uur* kunnen vleermuizen in de avond bij het uitvliegen, bij het nazomerzwermen, of in de ochtend bij het invliegen, met het natte impregneermiddel in aanraking komen. Bij aanwezigheid van vleermuizen is het impregneren in dit geval alleen mogelijk op een moment dat het zeker is dat er geen vleermuizen aanwezig zijn. Dat vraagt om een controle op de aanwezigheid van vleermuizen en het eventueel buitensluiten van dieren. Voor *buitensluiten en impregneren* is de periode van 10 september tot 15 oktober de minst ongeschikte periode. Er kan dan wel verstoring optreden van het nazomerzwermgedrag en van paargroepen van dwergvleermuizen. Er zijn dan wel al 6 weken nazomerzwermseizoen gepasseerd. De impact van het verstoren van enkele paargroepen van dwergvleermuizen op de staat van instandhouding is gering.

3.3. Effecten van overige activiteiten

In de omschrijving van de werkzaamheden staan nog een aantal handelingen waarbij maatregelen nodig kunnen zijn om een negatief effect op vleermuizen te voorkomen.

a. Voorafgaand aan het impregneren onder hoge druk de gevel reinigen.

Vermijdt het onder hoge druk inspuiten in de open stootvoegen en andere openingen van het buitenspouwblad. Bij een oppervlak met een opening richt je de hoge druk reiniger in een hoek van 30 graden. Bij aanwezigheid van een kraamgroep, geen hogedrukreiniging in de ruime kraamperiode. Bij dwergvleermuizen is dat van 1 mei tot 1 augustus. Geen hogedrukreiniging in de winterperiode (1 november – 1 april). Tijdens het nazomerzwermen (1 augustus – 15 september) is overdag met hoge druk reinigen mogelijk. Het aantal dieren dat het gebouw 's nachts komt verkennen is vele malen hoger dan het aantal dieren dat er overdag ook echt verblijft. Bovendien is het een periode waarin dieren bij verstoring makkelijk zich in de spouw kunnen verplaatsen.

b. Steigers of hoogwerkers?

Werk zo min mogelijk met steigers en zoveel als mogelijk met hoogwerkers. De aanwezigheid van steigers kunnen het in- en uitvliegen van vleermuizen en ook het nazomerzwermen (verkennen van de massa-winterverblijfplaats) ernstig verstoren.

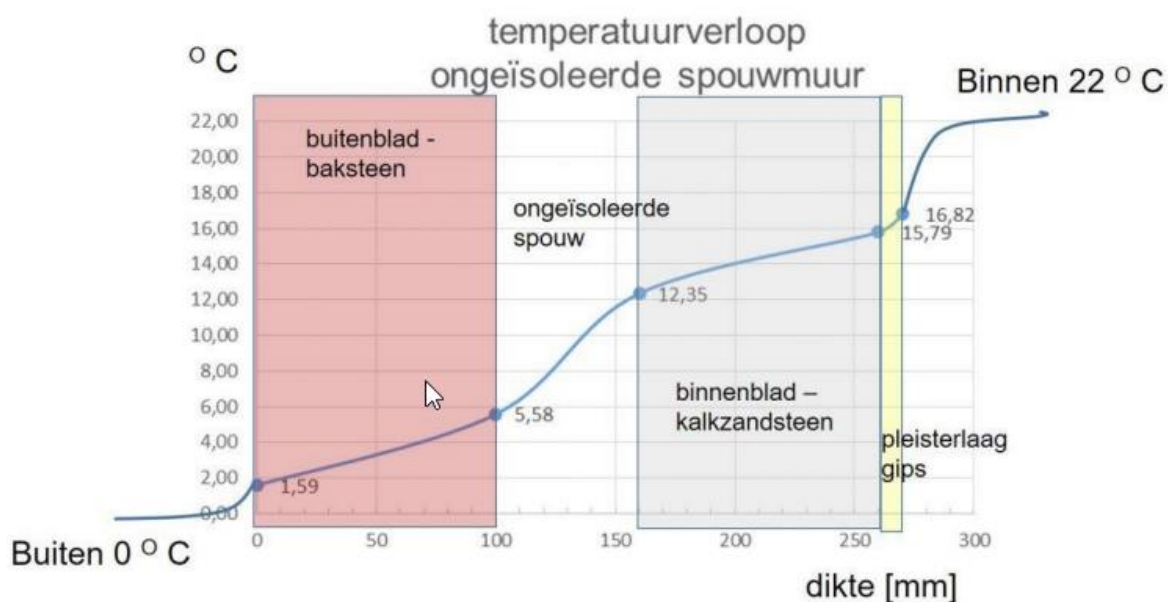
Indien steigers niet voorkomen kunnen worden:

- geen steigers in de kraamtijd (1 mei – 1 augustus) bij de gevels waar het in- en uitvliegen van de vleermuizen is waargenomen.
- geen steigers in de nazomerzwermperiode (1 augustus – 20 september⁴) bij de gevels waarbij het nazomerzwermen is waargenomen. Dit belemmert het zwermen.
- geen steigers in de winterperiode bij de gevels waar het nazomerzwermen is waargenomen.

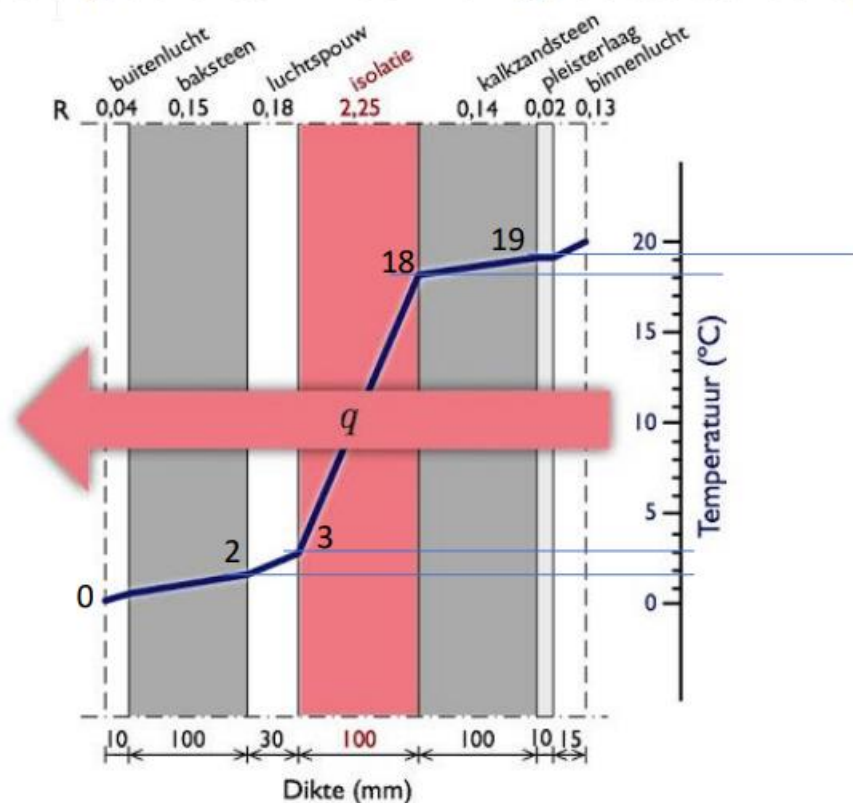
⁴ na 15 september neemt het zwermen sterk in intensiteit af.

Bijlage 1 – Temperatuurgradiënten in een spouw

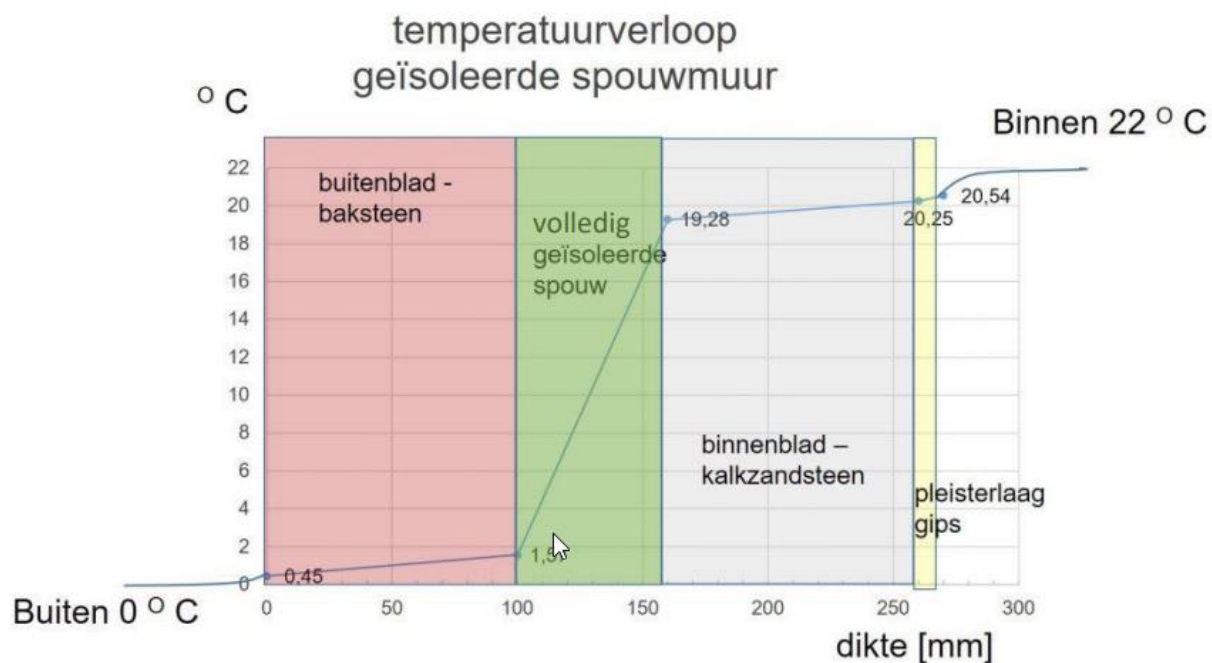
Temperatuurgradiënten in een luchtspouw

Temperatuurgradiënten in een half geïsoleerde luchtspouw

Temperatuurgradienten in een volledige geïsoleerde luchtsponw

VEILIGHEIDSINFORMATIEBLAD

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/onderneming

1.1 Productidentificatie

Productnaam : Prevosil Speciaal RK (reukarm)
Productbeschrijving : Hydrofobeermiddel voor minerale ondergronden.
Producttype : Vloeistof.
UFI : A610-U0VN-W00J-XUMV

1.2 Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Aanbevolen gebruik	
Voor industrieel gebruik Professioneel gebruik	
Afgeraden gebruik	Reden
Gebruik door consumenten	Product is niet bedoeld voor consumentengebruik.

1.3 Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

RUST-OLEUM EUROPE
Martin Mathys NV, Kolenbergstraat 23, B-3545 Zelem, België
Telefoonnummer: +32 (0) 13 460 200
Faxnummer: +32 (0) 13 460 201

Tor Coatings Limited
Unit 21, White Rose Way, Follingsby Park, Gateshead, Tyne & Wear, NE10 8YX Verenigd Koninkrijk
Telefoonnummer: +44 (0) 191 4106611
Faxnummer: +44 (0) 191 4920125
enquiries@tor-coatings.com

e-mail adres van de verantwoordelijke voor dit VIB : rpmeurohas@rustoleum.eu

1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen

Nationaal adviesorgaan/Vergiftigingencentrum

Telefoonnummer Nederland : 088-755 8000

Leverancier

Telefoonnummer Nederland : +31 858880596

Openingstijden : 24 / 7

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

2.1 Indeling van de stof of het mengsel

Productomschrijving : Mengsel

Classificatie volgens de Verordening (EG) Nr.1272/2008 [CLP/GHS]

Asp. Tox. 1, H304

Het product is geclassificeerd als gevaarlijk volgens Verordening (EG) nr. 1272/2008 zoals gewijzigd.

Zie Rubriek 16 voor de volledige tekst van de H-zinnen die hierboven staan vermeld.

Zie rubriek 11 voor meer informatie over gezondheidseffecten en symptomen.

2.2 Etiketteringselementen

Gevaarsymbolen :

Signaalwoord : Gevaar

Gevarenaanduidingen : H304 - Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terechtkomt.

Voorzorgsmaatregelen

Algemeen : Niet van toepassing.

Preventie : Niet van toepassing.

Reactie : P301 + P310, P331 - NA INSLIKKEN: Onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen. GEEN braken opwekken.

Opslag : P405 - Achter slot bewaren.

Verwijdering : P501 - Inhoud en container afvoeren in overeenstemming met locale, regionale, nationale en internationale regelgeving.

Gevaarlijke bestanddelen : koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten

Aanvullende etiketonderdelen : EUH066 - Herhaalde blootstelling kan een droge of een gebarsten huid veroorzaken.

Aanvullende etiketonderdelen : Niet van toepassing.

Detergenten - Richtlijn (EU) nummer 907/2006

Bijlage XVII - Beperkingen met betrekking tot de productie, het op de markt brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen, mengsels en producten : Niet van toepassing.

Speciale verpakkingseisen

Recipiënten die van een kinderveilige sluiting moeten zijn voorzien : Niet van toepassing.

Voelbare gevaarsaanduiding : Niet van toepassing.

2.3 Andere gevaren

Product voldoet aan de criteria voor PBT of vPvB volgens Verordening (EG) nr. 1907/2006, Bijlage XIII

Dit mengsel bevat geen enkele substantie die wordt beoordeeld als een PBT of een zPzB.

Overige gevaren die niet leiden tot classificatie : Geen bekend.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen

3.2 Mengsels : Mengsel
Nederland

Product- / ingrediëntennaam	Identificatiemogelijkheden	%	Classificatie	Specifieke conc.-limieten, M-factoren en ATE's	Type
koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten	REACH #: 01-2119457273-39 EG: 918-481-9 Index: 649-327-00-6	≥90	Asp. Tox. 1, H304 EUH066 Zie Rubriek 16 voor de volledige tekst van de H-zinnen die hierboven staan vermeld.	-	[1]

Er zijn geen additionele ingrediënten aanwezig die, voor zover op dit moment aan leverancier bekend is en in de van toepassing zijnde concentraties, geclassificeerd zijn als schadelijk voor de gezondheid of voor het milieu, PBTs (Persistent Bioaccumulative Toxic) of vPvBs (very Persistent very Bioaccumulative) of stoffen zijn die even zorgwekkend zijn, of waaraan werkplaats blootstellingslimieten zijn toegewezen en die op grond daarvan in deze sectie moeten worden vermeld.

Type

[1] Stof ingedeeld met een gezondheids- of milieugevaar

Arbeidshygiënische blootstellingsgrenzen, indien beschikbaar, zijn weergegeven in rubriek 8.

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen

4.1 Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

- Oogcontact** : Spoel de ogen onmiddellijk met ruime hoeveelheden water, waarbij u de boven- en onderoogleden zo nu en dan oplicht. Ga aanwezigheid van contactlenzen na en verwijder ze. Blijf ten minste 10 minuten spoelen. Raadpleeg een arts.
- Inademing** : Het slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten in een houding die het ademen vergemakkelijkt. Als de patiënt niet ademt, onregelmatig ademt, of als zich een ademhalingsstilstand voordoet, dient kunstmatige beademing of zuurstof te worden toegediend door getraind personeel. Dit kan gevaarlijk zijn voor degene die mond-op-mondbeademing toepast. Roep medische hulp in wanneer schadelijke effecten voor de gezondheid aanhouden of ernstig zijn. Plaats in stabiele zijligging en roep onmiddellijk medische hulp in, indien de persoon bewusteloos is. Zorg dat luchtwegen vrij blijven. Maak strakzittende kleding los, zoals een overhemdboord, das, riem of ceintuur.
- Huidcontact** : Reinig de huid grondig met water en zeep of gebruik een goedgekeurde huidreiniger. Verwijder verontreinigde kleding en schoenen. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen. Was kleding alvorens ze opnieuw te gebruiken. Maak schoenen grondig schoon voor hergebruik.
- Inslikken** : Raadpleeg onmiddellijk een arts. Raadpleeg een vergiftigingencentrum of een arts. Spoel de mond met water. Kunstgebit indien aanwezig verwijderen. Als het slachtoffer het materiaal heeft doorgeslikt en bij bewustzijn is, laat u het slachtoffer kleine hoeveelheden water drinken. Stop hiermee als het slachtoffer misselijk wordt, omdat overgeven gevaarlijk kan zijn. Gevaar voor inzuiging bij inslikken. Kan de longen binnendringen en schade veroorzaken. Niet tot braken aanzetten. Indien de persoon moet braken, houdt het hoofd dan laag om te voorkomen dat er braaksel in de longen komt. Geef een bewusteloos iemand nooit iets via de mond. Plaats in stabiele zijligging en roep onmiddellijk medische hulp in, indien de persoon bewusteloos is. Zorg dat luchtwegen vrij blijven. Maak strakzittende kleding los, zoals een overhemdboord, das, riem of ceintuur.
- Bescherming van eerste-hulpverleners** : Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training. Dit kan gevaarlijk zijn voor degene die mond-op-mondbeademing toepast.

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen

4.2 Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten

Tekenen/symptomen van overmatige blootstelling

Oogcontact	: Geen specifieke gegevens.
Inademing	: Geen specifieke gegevens.
Huidcontact	: Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
irritatie
droogheid
barsten
Inslikken	: Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
misselijkheid of braken

4.3 Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Opmerkingen voor arts	: Behandel symptomatisch. Contacteer onmiddellijk een specialist voor de behandeling van de vergiftiging indien grote hoeveelheden ingenomen of geïnhaleerd zijn.
Specifieke behandelingen	: Geen specifieke behandeling.

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen

5.1 Blusmiddelen

Geschikte blusmiddelen	: Gebruik een blusmiddel dat geschikt is voor de ontstane brand.
Ongeschikte blusmiddelen	: Geen bekend.

5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Risico's van de stof of het mengsel	: Bij brand of verhitting loopt de druk op en kan de houder barsten.
Gevaarlijke verbrandingsproducten	: Geen specifieke gegevens.

5.3 Advies voor brandweerlieden

Speciale beschermende maatregelen voor brandbestrijders	: In geval van brand, isoleer het terrein direct door alle personen uit de buurt van het incident te verwijderen. Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training.
Speciale beschermende uitrusting voor brandweerlieden	: Brandbestrijders dienen geschikte kleding te dragen en een onafhankelijk ademhalingstoestel (SCBA) dat een volledig gelaatsdeel heeft en met een overdrukmodus werkt. Kleding voor brandweerlieden (inclusief helmen, beschermende laarzen en handschoenen), overeenkomstig Europese norm EN 469, geeft een basis beschermingsniveau voor incidenten met chemische stoffen.
Aanvullende informatie	: Geen ongebruikelijk gevaar in geval van brand.

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermingsmiddelen en noodprocedures

Voor andere personen dan de hulpdiensten	: Er mag geen actie worden ondernomen als er kans is op persoonlijke ongelukken of in geval van onvoldoende training. Evacueer omringende gebieden. Zorg dat onbeschermd en overbodig personeel niet binnenkomt. Raak gemorst materiaal niet aan en loop er niet doorheen. Vermijd inademen van damp of nevel. Zorg voor voldoende ventilatie. Draag het daartoe geëigende ademhalingsmasker bij onvoldoende ventilatie. Draag geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen.

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

Voor de hulpdiensten : Indien speciale kleding is vereist voor het hanteren van het gemorst product, lees dan ook de eventuele informatie in Rubriek 8 over geschikte en ongeschikte materialen. Zie ook de informatie onder de hoofding "Voor andere personen dan de hulpdiensten".

6.2 Milieuvorzorgsmaatregelen : Vermijd verspreiding van gemorst materiaal en afvalmateriaal en voorkom dat dit in contact komt met bodem, waterwegen, afvoerleidingen en riool. Informeer de betreffende autoriteiten wanneer het product het milieu heeft vervuild (riolering, waterwegen, bodem of lucht).

6.3 Insluitings- en reinigingsmethoden en -materiaal

Gering morsen : Dicht het lek als dat zonder risico kan. Verwijder verpakkingen uit het gebied waar gemorst is. Verdunnen met water en opdweilen indien wateroplosbaar. Alternatief, of indien water-onoplosbaar, absorbeer met inert droog materiaal en plaats in een toepasbare afvalcontainer. Af laten voeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf.

Uitgebreid morsen : Dicht het lek als dat zonder risico kan. Verwijder verpakkingen uit het gebied waar gemorst is. Benader de uitstoot met de wind in de rug. Vermijd toegang tot riolen, waterwegen, kelders of gesloten ruimten. Voer weggelekt materiaal af naar een afvalwaterzuiveringsinstallatie of handel als volgt. Neem gemorst preparaat op met niet-brandbare absorberende materialen, bijvoorbeeld zand, aarde, vermiculiet of diatomeeënaarde en doe dit in een afvoercontainer in overeenstemming met de plaatselijke voorschriften. Af laten voeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf. Vervuild absorberend materiaal kan dezelfde risico's met zich meebrengen als het gemorste product.

6.4 Verwijzing naar andere rubrieken : Zie Rubriek 1 voor contactgegevens voor noodgevallen.
Zie Rubriek 8 voor informatie over geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen.
Zie Rubriek 13 voor aanvullende informatie over afvalbehandeling.

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

De informatie in deze rubriek bevat algemene adviezen en richtlijnen.

7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

Beschermende maatregelen : Trek van toepassing zijnde persoonlijke beschermingsmiddelen aan (zie rubriek 8). Niet inslikken. Vermijd contact met de ogen, huid en kleding. Vermijd inademen van damp of nevel. Bewaren in de originele verpakking, of in een goedgekeurd alternatief dat is gemaakt van compatibel materiaal; goed gesloten houden wanneer het niet in gebruik is. Lege verpakkingen bevatten restproduct en kunnen gevaarlijk zijn. Vat niet hergebruiken.

Advies inzake algemene arbeidshygiëne : In de ruimte waar dit materiaal wordt gebruikt, opgeslagen of verwerkt, moet eten, drinken en roken verboden worden. Werknemers moeten hun handen en gezicht wassen alvorens te eten, drinken en roken. Verwijder verontreinigde kleding en beschermingsmiddelen voordat u kantines, e.d. binnengaat. Zie ook Rubriek 8 voor aanvullende informatie over hygiënische maatregelen.

7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

Overeenkomstig de plaatselijke regelgeving bewaren. Opslaan in oorspronkelijke verpakking, beschermd tegen direct zonlicht, op een droge, koele, goed geventileerde plaats, verwijderd van materiaal waarmee contact vermeden dient te worden (zie Rubriek 10) en voedsel en drank. Achter slot bewaren. Bewaar de verpakking goed afgesloten en verzegeld tot aan gebruik. Geopende verpakkingen dienen zorgvuldig opnieuw te worden afgesloten en dienen rechtop te worden bewaard om lekkage te voorkomen. Niet opslaan in verpakkingen zonder etiket. Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen. Zie sectie 10 voor incompatibele materialen vóór behandeling of gebruik.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

7.3 Specifiek eindgebruik

- Aanbevelingen** : Niet beschikbaar.
- Oplossingen specifiek voor de industriële sector** : Niet beschikbaar.

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

De informatie in deze rubriek bevat algemene adviezen en richtlijnen. Informatie wordt verstrekt op basis van het typisch te verwachten gebruik van het product. Er kunnen aanvullende maatregelen vereist zijn voor hantering van bulkhoeveelheden of voor andere toepassingen die zouden kunnen leiden tot een significante verhoging van de blootstelling van de werknemer of van emissies naar het milieu.

8.1 Controleparameters

Beroepsmatige blootstellingslimieten

- Aanbevolen monitoring procedures** : Wanneer dit product ingrediënten bevat met blootstellingslimieten, kan monitoring van personen, van werkplaatsomgeving of biologisch monitoren vereist zijn om de effectiviteit van de ventilatie of van andere controlemaatregelen en/of de noodzaak van het gebruik van ademhalingsbeschermingsmiddelen te bepalen. Er moet gebruik worden gemaakt van monitoringsnormen, zoals de volgende: Europese Norm EN 689 (Werkplekatmosfeer - Leidraad voor de beoordeling van de blootstelling bij inademing van chemische stoffen voor de vergelijking met de grenswaarden en de meetstrategie) Europese norm EN 14042 (Werkplekatmosfeer - Richtlijn voor de toepassing en het gebruik van procedures voor de beoordeling van blootstelling aan chemische en biologische stoffen) Europese norm EN 482 (Werkplekatmosfeer - Algemene eisen voor de uitvoering van de procedures voor het meten van chemische stoffen) Bovendien is raadpleging van nationale richtlijnen voor methoden voor de bepaling van gevaarlijke stoffen vereist.

DNEL's/DMEL's

Geen DNEL's/DMEL's beschikbaar.

PNEC's

Geen PNEC's beschikbaar.

8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling

- Passende technische maatregelen** : Een goede algemene ventilatie zou voldoende moeten zijn om blootstelling aan luchtverontreinigingen op de werkplek onder controle te houden.

Individuele beschermingsmaatregelen

- Hygiënische maatregelen** : Was na het hanteren van chemische producten uw handen, onderarmen en gezicht grondig voordat u eet, drinkt of naar het toilet gaat en aan het eind van de werkdag. Toepasselijke technieken moeten gebruikt worden om mogelijk verontreinigde kleding te verwijderen. Was verontreinigde kleding alvorens die opnieuw te gebruiken. Zorg ervoor dat de oogwasstations en veiligheidsdouches zich dicht bij de werkplek bevinden.
- Bescherming van de ogen/ het gezicht** : Wanneer een risicoanalyse aangeeft dat dit noodzakelijk is om blootstelling aan spatten, nevel, gassen of stof te vermijden, dient een veiligheidsbescherming voor de ogen te worden gedragen die voldoet aan een goedgekeurde standaard. Gebruik oogbescherming overeenkomstig EN 166. Indien contact mogelijk is, moeten de volgende beschermingsmiddelen worden gedragen, tenzij uit de beoordeling blijkt dat een hogere mate van bescherming noodzakelijk is: veiligheidsbril met zijkapjes.

Bescherming van de huid

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

Geen enkel handschoenenmateriaal en geen enkele combinatie van materialen is onbeperkt bestendig tegen een enkele chemische stof of een combinatie van chemische stoffen.

De doorbraaktijd moet groter zijn dan de totale gebruikstijd van het product.

De door de handschoenfabrikant verstrekte instructies en informatie ten aanzien van gebruik, bewaring, onderhoud en vervanging moeten worden opgevolgd.

Handschoenen moeten regelmatig worden vervangen en wanneer er sprake is van enig teken van beschadiging van het handschoenenmateriaal.

Zorg er altijd voor dat de handschoenen vrij zijn van gebreken en dat ze op de juiste wijze worden bewaard en gebruikt.

De prestatie of de effectiviteit van de handschoenen kan worden verminderd door fysische/chemische beschadiging en slecht onderhoud.

Beschermende crèmes kunnen helpen blootgestelde huid te beschermen. Deze mogen echter niet worden aangebracht nadat blootstelling heeft plaatsgevonden.

Bescherming van de handen	: Wanneer een risicoanalyse aangeeft dat dit noodzakelijk is, dienen bij het hanteren van chemische producten ondoorlaatbare handschoenen te worden gedragen die resistent zijn tegen chemicaliën en die voldoen aan een goedgekeurde norm. Verifieer tijdens gebruik dat de handschoenen nog hun beschermende eigenschappen bezitten; houd hierbij rekening met de door de leverancier gespecificeerde parameters. Opgemerkt moet worden dat de doorbraaktijd voor elk type handschoenenmateriaal verschillend kan zijn voor verschillende handschoenfabrikanten. In het geval van mengsels, bestaande uit meerdere stoffen, kan de beschermingsduur van de handschoenen niet nauwkeurig worden ingeschat. > 8 uur (doorbraaktijd): nitrilrubber (0.5mm)

De aanbeveling van een of meer bepaalde typen handschoenen om bij het hanteren van dit product te dragen is gebaseerd op informatie van de volgende bron: EN374. De gebruiker dient te controleren of de uiteindelijke keus voor een bepaald type handschoenen voor het hanteren van dit product de meest geschikte is, daarbij rekening houdend met de specifieke omstandigheden bij gebruik, zoals opgenomen in de risicoanalyse van de gebruiker. |
Lichaamsbescherming	: Persoonlijke lichaamsbeschermende middelen dienen te worden gekozen op basis van de uit te voeren taak, de daarbij behorende risico's en dient door een specialist te worden goedgekeurd voordat het product wordt gebruikt. Aanbevolen: Draag een overall of shirt met lange mouwen. (EN 467)
Overige huidbescherming	: Geschikt schoeisel en eventuele aanvullende huidbeschermingsmaatregelen moeten worden geselecteerd op basis van de taak die wordt uitgevoerd en de risico's die daarmee gepaard gaan en deze moeten worden goedgekeurd door een deskundige voorafgaand aan de gebruik van dit product.
Bescherming van de ademhalingswegen	: Selecteer op basis van het gevaar en de kans op blootstelling een gas-/stofmasker dat voldoet aan de betreffende certificeringsnorm. Gas-/stofmaskers moeten worden gebruikt in overeenstemming met een ademhalingsbeschermingsprogramma waarin het juist aanbrengen, oefening en andere belangrijke aspecten van het gebruik aan de orde komen. Aanbevolen: filter voor organische dampen (type A). Bruin.
Beheersing van milieublootstelling	: Uitstoot van ventilatie of bewerkingsapparatuur moet worden gecontroleerd om er zeker van te zijn dat deze voldoet aan de eisen van de milieubeschermingswetgeving. In sommige gevallen zijn gaswassers, filters of technische modificaties van de procesapparatuur nodig om de emissie terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau.

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen

De meetomstandigheden van alle eigenschappen zijn bij standaardtemperatuur en -druk tenzij anders is vermeld.

9.1 Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen

Fysische toestand	: Vloeistof.
Kleur	: Kleurloos.
Geur	: Oplosmiddel-achtig.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen

Geurdrempelwaarde	: Niet beschikbaar.
Smelt-/vriespunt	: Niet beschikbaar.
Beginkookpunt en kooktraject	: Niet relevant wegens de aard van het product.
Ontvlambaarheid (vast, gas)	: Niet beschikbaar.
Onderste en bovenste explosiegrens	: Onder: 0,6% Boven: 7%
Flampunt	: Gesloten kroes: 63°C (145,4°F) [Literatuur]
Zelfontbrandingstemperatuur	: >200°C (>392°F) [Literatuur]
Ontledingstemperatuur	: Niet beschikbaar.
pH	: Niet van toepassing.
pH : Rechtvaardiging	: Product is apolair/aprotisch.
Viscositeit	: Kinematisch (40°C): <20,5 mm ² /s
Oplosbaarheid	: Niet beschikbaar.
Oplosbaarheid in water	: Niet beschikbaar.
Mengbaar met water	: Nee.
Verdelingscoëfficiënt: n-octanol/water	: Niet van toepassing.
Dampspanning	: 0,05 kPa (0,375 mm Hg) [berekend.]
Verdampingssnelheid	: Niet beschikbaar.
Relatieve dichtheid	: Niet beschikbaar.
Dichtheid	: 0,78 tot 0,82 g/cm ³ [20°C (68°F)] [DIN 53217]
Dampdichtheid	: Niet beschikbaar.
Ontploffingseigenschappen	: Geen ongebruikelijk gevaar in geval van brand.
Oxiderende eigenschappen	: Niet beschikbaar.
Deeltjeskenmerken	
Mediaan van deeltjesgrootte	: Niet van toepassing.

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit

10.1 Reactiviteit	: Er zijn voor dit product of de bestanddelen ervan geen specifieke testgegevens beschikbaar met betrekking tot de reactiviteit.
10.2 Chemische stabiliteit	: Het product is stabiel.
10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties	: Onder normale opslagomstandigheden en bij normaal gebruik zullen geen gevaarlijke reacties optreden.
10.4 Te vermijden omstandigheden	: Geen specifieke gegevens.
10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen	: Geen specifieke gegevens.
10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten	: Onder normale omstandigheden van opslag en gebruik worden normaal geen gevaarlijke afvalproducten gevormd.

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

11.1 Informatie over gevarenklassen als omschreven in Verordening (EG) nr. 1272/2008

Acute toxiciteit

Product- / ingrediëntennaam	Resultaat	Soorten	Dosis	Blootstelling
koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten	LC50 Inademing Damp	Rat	5000 mg/m ³	4 uren
	LD50 Dermaal	Konijn	>5000 mg/kg	-
	LD50 Oraal	Rat	>5000 mg/kg	-

Conclusie/Samenvatting : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Schattingen van acute toxiciteit

N/A

Irritatie/corrosie

Conclusie/Samenvatting

Huid : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Ogen : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Ademhaling : Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terechtkomt.

Overgevoeligheid

Conclusie/Samenvatting

Huid : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Ademhaling : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Mutageniciteit

Conclusie/Samenvatting : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Kankerverwekkendheid

Conclusie/Samenvatting : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Giftigheid voor de voortplanting

Conclusie/Samenvatting : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Teratogeniciteit

Conclusie/Samenvatting : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

STOT bij eenmalige blootstelling

Niet beschikbaar.

STOT bij herhaalde blootstelling

Niet beschikbaar.

Gevaar bij inademing

Product- / ingrediëntennaam	Resultaat
koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten	ASPIRATIEGEVAAR - Categorie 1

Informatie over : Niet beschikbaar.

waarschijnlijke

blootstellingsroutes

Mogelijke acute gevolgen voor de gezondheid

Oogcontact : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

Inademing : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

Huidcontact : Ontvettend voor de huid. Kan droge huid en irritatie veroorzaken.

Inslikken : Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terechtkomt.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

Symptomen die verband houden met de fysische, chemische en toxicologische eigenschappen

- Oogcontact** : Geen specifieke gegevens.
- Inademing** : Geen specifieke gegevens.
- Huidcontact** : Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
irritatie
droogheid
barsten
- Inslikken** : Ongewenste symptomen kunnen de volgende zijn:
misselijkheid of braken

Uitgestelde en onmiddellijke effecten alsook chronische effecten van kortstondige en langdurige blootstelling

Blootstelling op korte termijn

- Mogelijke directe effecten** : Niet beschikbaar.
- Mogelijke vertraagde effecten** : Niet beschikbaar.

Blootstelling op lange termijn

- Mogelijke directe effecten** : Niet beschikbaar.
- Mogelijke vertraagde effecten** : Niet beschikbaar.

Mogelijke chronische gevolgen voor de gezondheid

Niet beschikbaar.

- Conclusie/Samenvatting** : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.
- Algemeen** : Langdurig of herhaald contact kan de huid ontvetten en leiden tot irritatie, gebarsten huid en/of dermatitis.
- Kankerverwekkendheid** : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
- Mutageniciteit** : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.
- Giftigheid voor de voortplanting** : Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

11.2 Informatie over andere gevaren

11.2.1 Hormoonontregelende eigenschappen

Niet beschikbaar.

11.2.2 Overige informatie

Niet beschikbaar.

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

12.1 Toxiciteit

Product- / ingrediëntennaam	Resultaat	Soorten	Blootstelling
koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten	Acuut EC50 >1000 mg/l	Daphnia spec.	4 uren
	Acuut IC50 >1000 mg/l	Algen	4 uren
	Acuut LC50 >1000 mg/l	Vis	4 uren

- Conclusie/Samenvatting** : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

12.2 Persistentie en afbreekbaarheid

- Conclusie/Samenvatting** : Op basis van de beschikbare gegevens wordt niet voldaan aan de indelingscriteria.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

Product- / ingrediëntennaam	Halfwaardetijd in water	Fotolyse	Biologische afbreekbaarheid
koolwaterstoffen, C10-C13, n-/ iso-/ cyclo-alkanen, <2% aromaten	Zoetwater <28 dagen, 5 tot 25°C	80%; < 28 dag(en)	Gemakkelijk

12.3 Bioaccumulatie

Niet beschikbaar.

12.4 Mobiliteit in de bodem

Scheidingscoëfficiënt aarde/water (K_{oc}) : Niet beschikbaar.

Mobiliteit : Niet beschikbaar.

12.5 Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling

Dit mengsel bevat geen enkele substantie die wordt beoordeeld als een PBT of een zPzB.

12.6 Hormoonontregelende eigenschappen

Niet beschikbaar.

12.7 Andere schadelijke effecten

Significante effecten of kritische gevaren zijn niet bekend.

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

De informatie in deze rubriek bevat algemene adviezen en richtlijnen.

13.1 Afvalverwerkingsmethoden

Product

Verwijderingsmethoden : Het produceren van afval dient altijd voor zover mogelijk te worden vermeden of tot een minimum te worden beperkt. Het afvoeren van dit product, oplossingen en alle bijproducten dient altijd te geschieden in overeenstemming met de geldende wetgeving op het gebied van milieubescherming en afvalverwerking en met alle andere regionaal of plaatselijk geldende reglementeringen. Laat overtollige en niet te recyclen producten afvoeren door een vergunninghoudend afvalverwerkingsbedrijf. Afval mag niet onbewerkt afgevoerd worden via de riolering tenzij volledig conform de eisen van de bevoegde instanties.

Gevaarlijke Afvalstoffen : Ja.

Europese Afvalcatalogus (EAK)

Afvalcode	Afvalnotatie
08 04 09*	afval van lijm en kit dat organische oplosmiddelen of andere gevaarlijke stoffen bevat

Speciale voorzorgsmaatregelen : Deze stof en de verpakking op veilige wijze afvoeren. Wees voorzichtig met het hanteren van lege verpakkingen/containers die nog niet schoongemaakt of omgespoeld zijn. Lege vaten of binnenzak kunnen enig restproduct bevatten. Vermijd verspreiding van gemorst materiaal en afvalmateriaal en voorkom dat dit in contact komt met bodem, waterwegen, afvoerleidingen en riool.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

	ADR/RID	ADN	IMDG	IATA
14.1 VN-nummer of ID-nummer	Niet gereguleerd.	Niet gereguleerd.	Niet gereguleerd.	Niet gereguleerd.
14.2 Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN	-	-	-	-
14.3 Transportgevaarklasse (n)	-	-	-	-
14.4 Verpakkingsgroep	-	-	-	-
14.5 Milieugevaren	Nee.	Nee.	Nee.	Nee.

14.6 Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker : **Transport op eigen terrein:** bij verplaatsing van het product moeten verpakkingen altijd goed gesloten zijn en rechtop staan. Personen die bij deze werkzaamheden betrokken zijn, moeten vooraf geïnformeerd worden over hoe te handelen bij een calamiteit.

14.7 Vervoer in bulk overeenkomstig IMO-instrumenten : Niet beschikbaar.

RUBRIEK 15: Regelgeving

15.1 Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel EU Verordening (EG) nr. 1907/2006 (REACH)

Bijlage XIV - Lijst van stoffen die aan toelating zijn onderworpen

Bijlage XIV

Geen van de bestanddelen zijn gereguleerd.

Zeer zorgwekkende stoffen

Geen van de bestanddelen zijn gereguleerd.

Bijlage XVII - Beperkingen met betrekking tot de productie, het op de markt brengen en het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen, mengsels en producten : Niet van toepassing.

Overige EU-regelgeving

VOS voor gebruiksklare mengsels : Niet van toepassing.

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 15: Regelgeving

Industriële emissies : Niet vermeld
(geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) - Lucht

Industriële emissies : Niet vermeld
(geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) - Water

Ozonafbrekende stoffen (1005/2009/EG)

Niet vermeld.

Voorafgaande geïnformeerde toestemming (PIC) (649/2012/EG)

Niet vermeld.

persistente organische verontreinigende (850/2004/EG)

Niet vermeld.

Seveso directief

Dit product valt niet onder de Seveso-richtlijn.

Nationale regelgeving

Nederland

Biocidenverordening : Niet van toepassing.

Emissiebeleid water (ABM) : Z(1) Niet afbreekbare stoffen met gevaarlijke eigenschappen voormens en milieu (carcinogeniteit/ mutageniteit/ reprotoxiciteit/ bioaccumulerend vermogen/ toxiciteit of persistentie). Saneringsinspanning: Z

Opmerking : Niet beschikbaar.

Referenties : Emissiebeleid water (ABM)
Nederlandse Emissie Richtlijnen (NeR)
Lijst met kankerverwekkende stoffen en processen als bedoeld in artikel 4.11 van het Arbeidsomstandighedenbesluit
Lijst met mutagene stoffen als bedoeld in artikel 4.11 van het Arbeidsomstandighedenbesluit
Niet-limitatieve lijst van voor de voortplanting giftige stoffen waarvan de aanvullende registratieplicht van toepassing is als bedoeld in artikel 4.2a(2) van het Arbeidsomstandighedenbesluit
Conform Verordening (EG) nr. 1907/2006 (REACH), Bijlage II, zoals gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 2020/878
VERORDENING (EU) 2016/425 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 9 maart 2016 betreffende persoonlijke beschermingsmiddelen en tot intrekking van Richtlijn 89/686/EEG van de Raad

Internationale regelgeving

Stockholm conventie over persistente organische vervuilers

Naam lijst	Naam bestanddeel	Status
Niet vermeld.		

Verdrag van Rotterdam inzake de PIC-procedure (Prior Informed Consent: voorafgaande geïnformeerde toestemming)

Niet vermeld.

UNECE Aarhus Protocol over POPs en zware metalen

Naam lijst	Naam bestanddeel	Status
Niet vermeld.		

CN-code : 3824 99 70 00

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 15: Regelgeving

Inventaris

Australië	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
Canada	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
China	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
Euraziatische Economische Unie	: Inventaris Russische Federatie : Niet bepaald.
Japan	: Japanse inventaris (CSCL) : Niet bepaald. Japanse inventaris (ISHL) : Niet bepaald.
Nieuw-Zeeland	: Niet bepaald.
Filipijnen	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
Republiek Korea	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
Taiwan	: Alle bestanddelen worden vermeld tenzij ze daarvan zijn vrijgesteld.
Thailand	: Niet bepaald.
Turkije	: Niet bepaald.
Verenigde Staten	: Niet bepaald.
Vietnam	: Niet bepaald.

15.2	: Dit product bevat bestanddelen waarvoor chemische veiligheidsbeoordelingen vereist zijn.
Chemischeveiligheidsbeoordeling	

RUBRIEK 16: Overige informatie

Geeft informatie aan die gewijzigd is sinds de voorgaande uitgave.

Afkortingen en acroniemen	: ATE = Acut toxiciteitschatting CLP = Indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels [Verordening (EG) No. 1272/2008] DMEL = afgeleide minimaal effect dosis DNEL = De afgeleide dosis zonder effect EUH zin = CLP-specifieke gevaarszin N/A = Niet beschikbaar PBT = Persistent, Bioaccumulatief en Toxisch PNEC = Voorspelde geen effect concentratie RRN = REACH registratie nummer SGG = Segregatiegroep zPzB = zeer persistent en zeer bioaccumulatief
----------------------------------	--

Procedure gebruikt voor het afleiden van de indeling in overeenstemming met Verordening (EG) nr.1272/2008 [CLP/GHS]

Classificatie	Rechtvaardiging
Asp. Tox. 1, H304	Beoordeling door deskundige

Volledige tekst van afgekorte H-zinnen

Nederland

Prevosil Speciaal RK (reukarm)

RUBRIEK 16: Overige informatie

Volledige tekst van afgekorte H-zinnen	:	H304 EUH066	Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terechtkomt. Herhaalde blootstelling kan een droge of een gebarsten huid veroorzaken.
---	---	----------------	---

<u>Volledige tekst van indelingen [CLP/GHS]</u>	:	Asp. Tox. 1	ASPIRATIEGEVAAR - Categorie 1
--	---	-------------	-------------------------------

Gedrukt op : 12/01/2023

Datum van uitgave/ Revisie datum : 12/01/2023

Datum vorige uitgave : 07/06/2021

Versie : 4

Kennisgeving aan de lezer

BELANGRIJKE OPMERKING: het VIB voorziet in informatie over gezondheids-, veiligheids- en milieuaspecten van het product en is niet bedoeld als enige garantie of als technische prestatie om aan te geven voor welke toepassingen het geschikt is. De informatie in dit gegevensblad (inclusief de van tijd tot tijd aangebrachte wijzigingen) is niet bedoeld allesomvattend te zijn en wordt in goed vertrouwen verschaft, en deze wordt gemeend correct te zijn op de datum van de samenstelling. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker om te verifiëren dat dit gegevensblad actueel is voordat het product waarop het betrekking heeft, wordt gebruikt. Voordat het wordt gebruikt, moeten de personen die de informatie gebruiken zelf bepalen of het betreffende product geschikt is voor het bestemde doel. Indien het doel anders is dan specifiek wordt aanbevolen in dit veiligheidsinformatieblad dan gebruikt de gebruiker het product op eigen risico.

DISCLAIMER VAN FABRIKANT: de omstandigheden, methodes en factoren die invloed hebben op de hantering, opslag, toepassing, het gebruik en de afvalverwerking van het product vallen buiten de controle en kennis van de fabrikant. De fabrikant stelt zich dus niet aansprakelijk voor eventuele nadelige gebeurtenissen die kunnen optreden bij de hantering, opslag, toepassing, het gebruik, misbruik of de afvalverwerking van het product en, in zoverre de van toepassing zijnde wet dit toelaat, wijst de fabrikant nadrukkelijk alle aansprakelijkheid af van enige en alle verliezen, schade en/of onkosten die voortkomen uit of in enig verband staan met de opslag, hantering, het gebruik of de afvalverwerking van het product. De veilige hantering, opslag, gebruik en afvalverwerking zijn de verantwoordelijkheid van de gebruikers. De gebruikers moeten voldoen aan alle van toepassing zijnde gezondheids- en veiligheidswetten.

De gebruiker is als enige verantwoordelijk voor de uiteindelijke beslissing of een bepaald materiaal al dan niet geschikt is. Elk van de materialen kan onbekende risico's met zich meebrengen. In het gebruik ervan moet daarom grote zorgvuldigheid betracht worden. Ofschoon sommige risico's in dit gevarendocument worden beschreven, kunnen wij niet garanderen dat dit de enige bestaande risico's zijn.